

Verslag 2010 van de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid: Groene banen

Leuven

16 december 2010

Jan De Mulder
Department Studiën

Structuur presentatie

De Hoge Raad voor de Werkgelegenheid (HRW)

Het HRW-verslag 2010: "Groene banen"

Context

Vaststellingen

- Economie en arbeidsmarkt
- Vergelijking met ICT
- Opleiding en vaardigheden

Aanbevelingen

- Begeleiding van de overgang naar een groenere economie
- Onderwijs en opleiding

De Hoge Raad voor de Werkgelegenheid

- adviesorgaan van de federale minister van Werk i.v.m. de werking van de arbeidsmarkt in België: verrichten van analyses en formuleren van aanbevelingen
- samengesteld uit arbeidsmarktspecialisten, voorgedragen door de federale regering en door de gewesten en gemeenschappen
- jaarlijks verslag, met
 - een conjunctureel deel
 - een structureel deel
 - een thematisch deel

<http://www.werk.belgie.be/moduleTab.aspx?id=370&idM=163>
of via <http://www.werk.belgie.be> ; Modules: Publicaties ; Publicaties per reeks
- wetenschappelijke ondersteuning: Nationale Bank van België

Context:

CO₂-concentratie in de atmosfeer en temperatuur op Antarctica

Temperatuur¹

Over een periode van 800.000 jaar

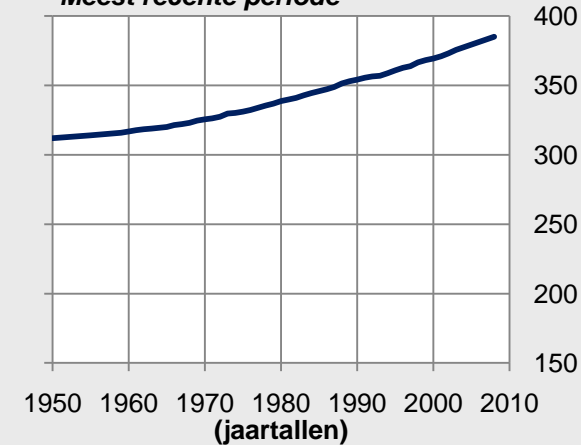
CO₂-concentratie²

Over een periode van 800.000 jaar

CO₂-concentratie²

Meest recente periode

Bron: Lüthi, D., et al., *High-resolution carbon dioxide concentration record 650,000 - 800,000 years before present*, Nature, v. 453, pp. 379-382, 15 May 2008.

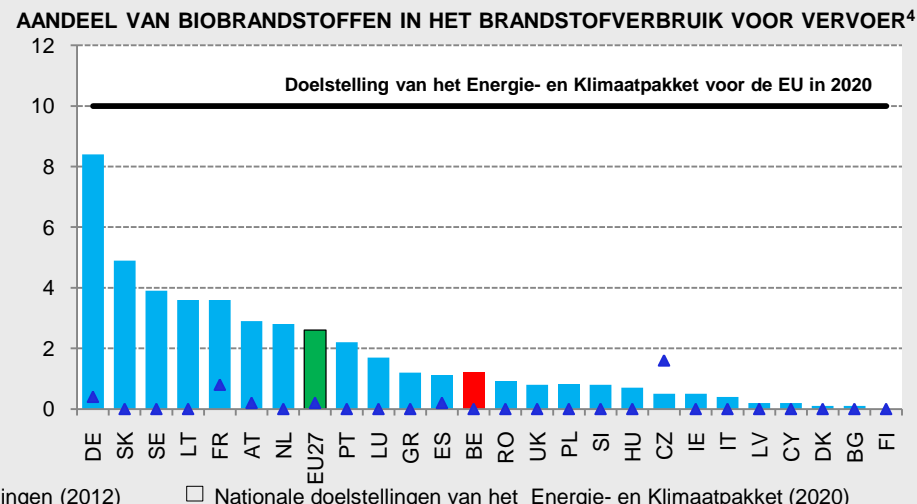
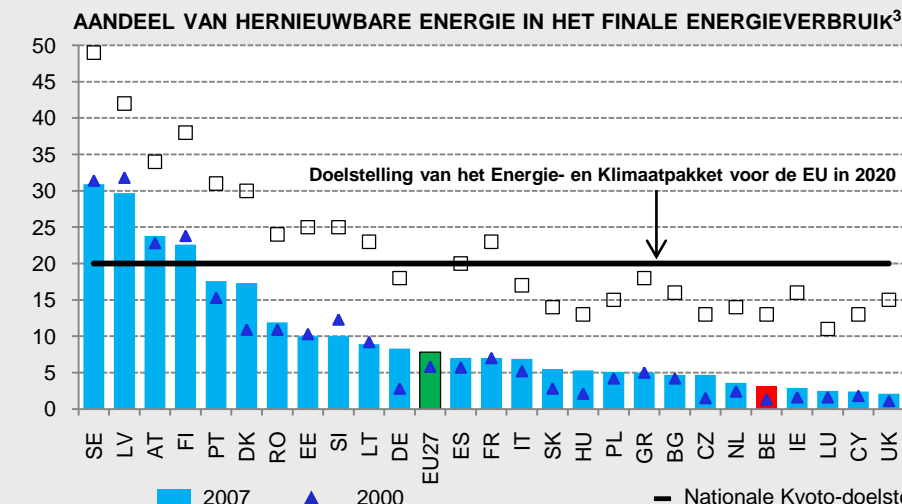
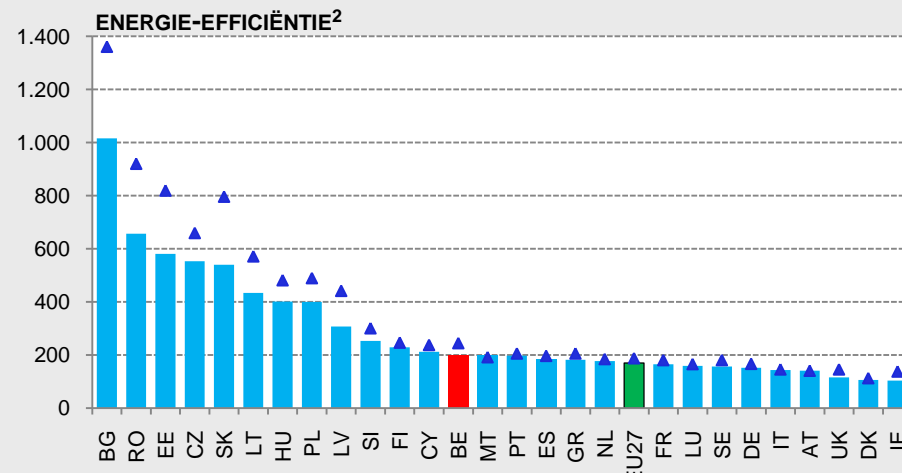
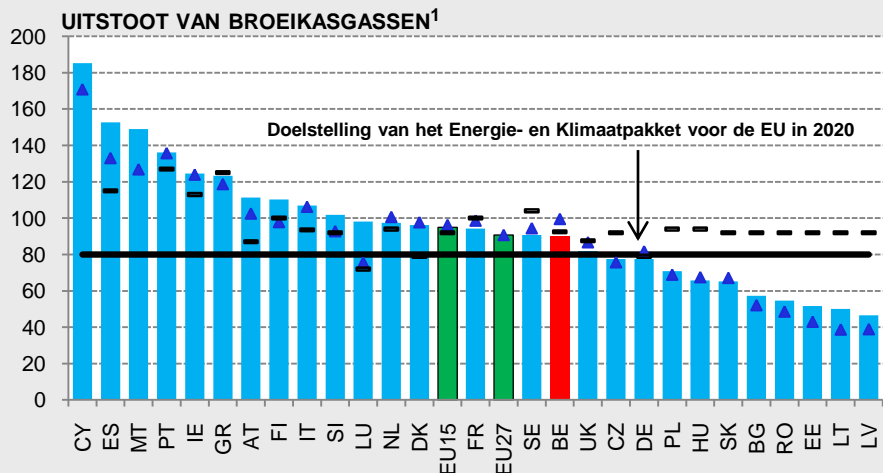
¹ Afwijking t.o.v. het gemiddelde van de laatste 1000 jaar, in graden Celcius.

² Volumeconcentratie, in delen per miljoen (ppmv).

Context:

Doelstellingen van het Energie- en Klimaatpakket en situatie in de lidstaten van de EU

Bron: EC.

¹ Indexcijfers waarbij het referentiejaar gelijk wordt gesteld aan 100 (dit referentiejaar kan verschillen naargelang het broeikasgas en het land); gegevens in CO₂-equivalenten. Malta en Cyprus kregen geen individuele doelstelling in het kader van het Kyoto-protocol.

² Bruto binnenlands energieverbruik gedeeld door het bbp naar volume; kilogram petroleumequivalent per duizend euro.

³ Procenten; geen gegevens voor Malta.

⁴ Procenten; geen gegevens voor Malta en Estland.

Vaststellingen: economie en arbeidsmarkt

- "vergroening" van de economie leidt tot reallocaties van banen
 - terugloop vervuilende activiteiten
 - toename "groene" activiteiten

dit is een belangrijke uitdaging, maar deze ontwikkeling biedt ook nieuwe kansen

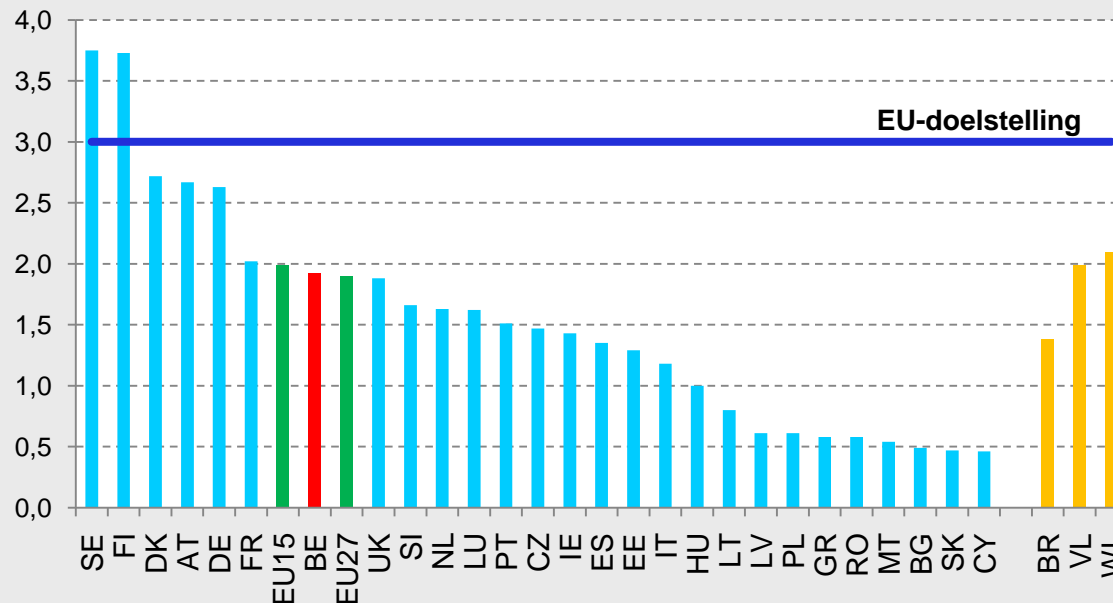

Vaststellingen: economie en arbeidsmarkt

- "vergroening" van de economie leidt tot reallocaties van banen
- vergroening van de economie vereist "eco-innovatie"

Uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling in België en in de EU in 2008¹

(procenten bbp)

Bron: EC.

¹ Gegevens m.b.t. 2007 voor Griekenland en de gewesten.

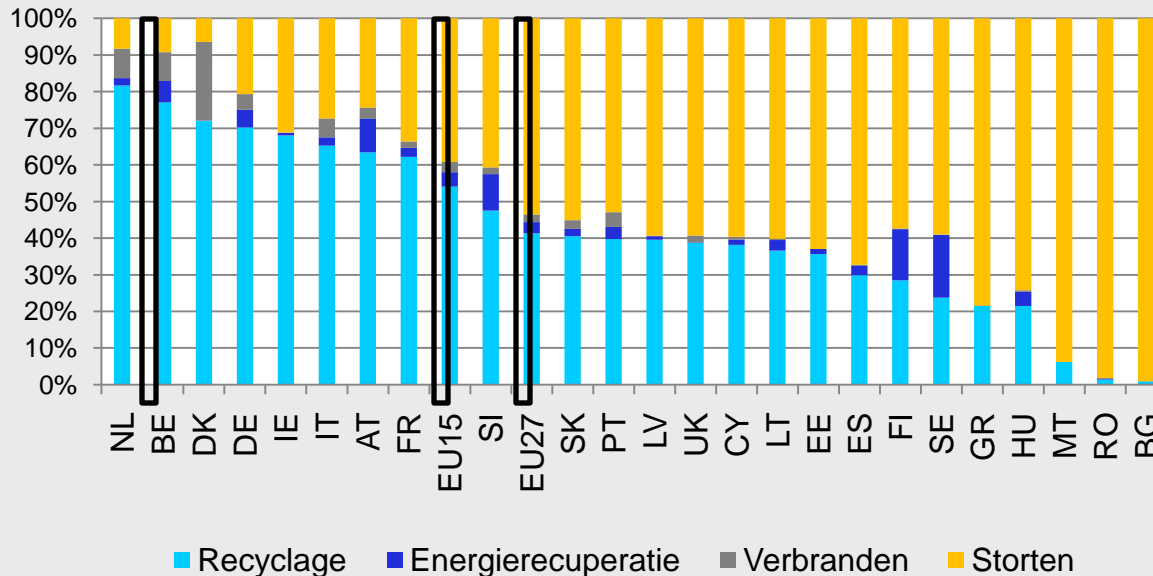

Vaststellingen: economie en arbeidsmarkt

- "vergroening" van de economie leidt tot reallocaties van banen
- vergroening van de economie vereist "eco-innovatie"
- "groene" activiteiten kunnen diverse vormen aannemen
o.a. hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, afvalverwerking

Afvalverwerking in België en de EU¹ in 2006

(procenten van het totaal)

Bron: EC.

¹ Geen gegevens voor Luxemburg, Polen en Tsjechië. Ook de gemiddelden voor de EU15 en de EU zijn berekend exclusief deze landen.

Vaststellingen: economie en arbeidsmarkt

- "vergroening" van de economie leidt tot reallocaties van banen
- vergroening van de economie vereist "eco-innovatie"
- "groene" activiteiten kunnen diverse vormen aannemen
- problemen met het concept "groene banen":
 - zeer uiteenlopende definities
 - ✓ beperkt *versus* ruim concept
 - ✓ directe *versus* indirecte banen
 - het aantal "groene banen" is moeilijk te meten
 - is een relatief en dynamisch begrip
 - ⇒ hoe het verloop in de tijd meten?

⇒ HRW-verslag focuste, o.a. door middel van een literatuurstudie, op algemene vaststellingen, om aanbevelingen te kunnen formuleren

Vaststellingen: vergelijking tussen de vergroening van de economie en de introductie van ICT

■ Gelijkenissen

- grote uitdaging én grote mogelijkheden voor economische activiteit
- impact op het professionele en het privé-leven
- niet-homogeen verspreidingstempo zonder "eindpunt"
- impact op werkgelegenheid moeilijk in te schatten
- bepaalde jobs verdwijnen, nieuwe functies ontstaan, maar vooral veranderingen van taakhoud (belang van onderwijs en opleiding)

■ Verschillen

- reden waarom deze veranderingen plaatsvinden:
 - ✓ ICT: bij de individuele economische acteurs
 - ✓ vergroening van de economie: vanuit internationale collectieve noodzaak
- grotere tussenkomst van de overheid in de vergroening van de economie
- fundamentele veranderingen verwacht voor een beperkter aantal activiteiten

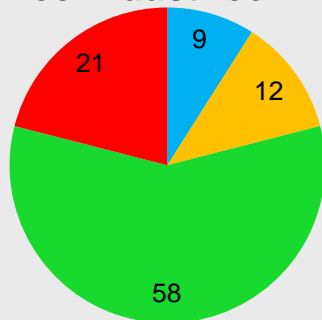
Vaststellingen: opleiding en vaardigheden

- ook de gevraagde vaardigheden zullen veranderen
- groene economie heeft behoefte aan lager- en hooggeschoolde profielen

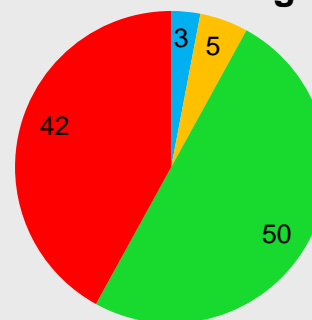
Opsplitsing van de werkgelegenheid in groene activiteiten naar scholingsniveau, gemiddeld in vijf landen van de EU¹, in 2000

(procenten van het overeenstemmende totaal)

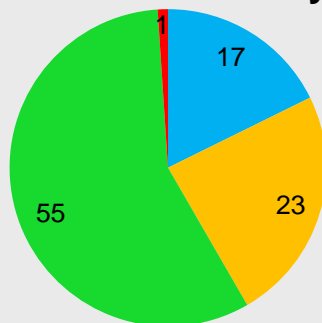
Eco-industrieën

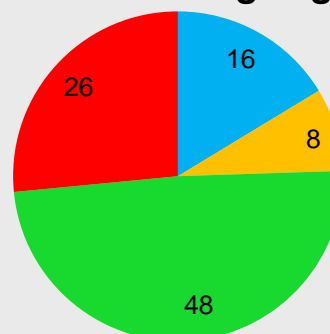
Afvalverwerking

Milieuconsultancy

p.m. Totale werkgelegenheid

- Universiteit
- Hogeschool
- Hoger secundair onderwijs
- Ten hoogste lager secundair onderwijs

Bron: OESO.

¹ Duitsland, Nederland, Oostenrijk, Spanje, Zweden.

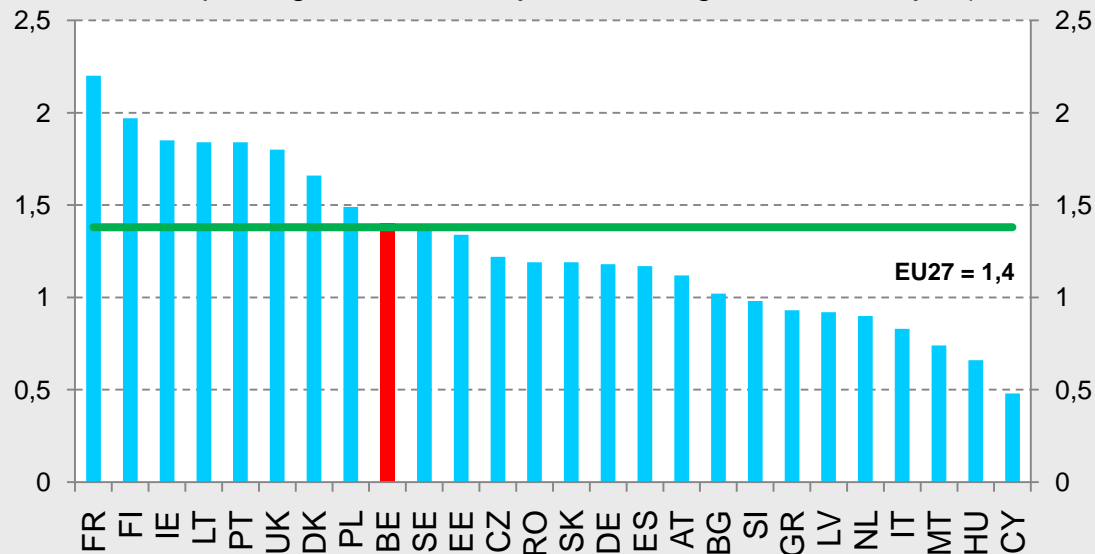

Vaststellingen: opleiding en vaardigheden

- ook de gevraagde vaardigheden zullen veranderen
- groene economie heeft behoefte aan lager- en hooggeschoolde profielen
- maar:
 - nu al tekorten aan bepaalde arbeidskrachten (cf. knelpuntfuncties)
 - vraag naar personen met een technische of wetenschappelijke opleiding

Afgestudeerden hoger onderwijs in de wetenschappen en technologieën in België en de EU in 2007

(procenten van de pas afgestudeerden bij de bevolking van 20 tot 29 jaar)

Bron: EC.

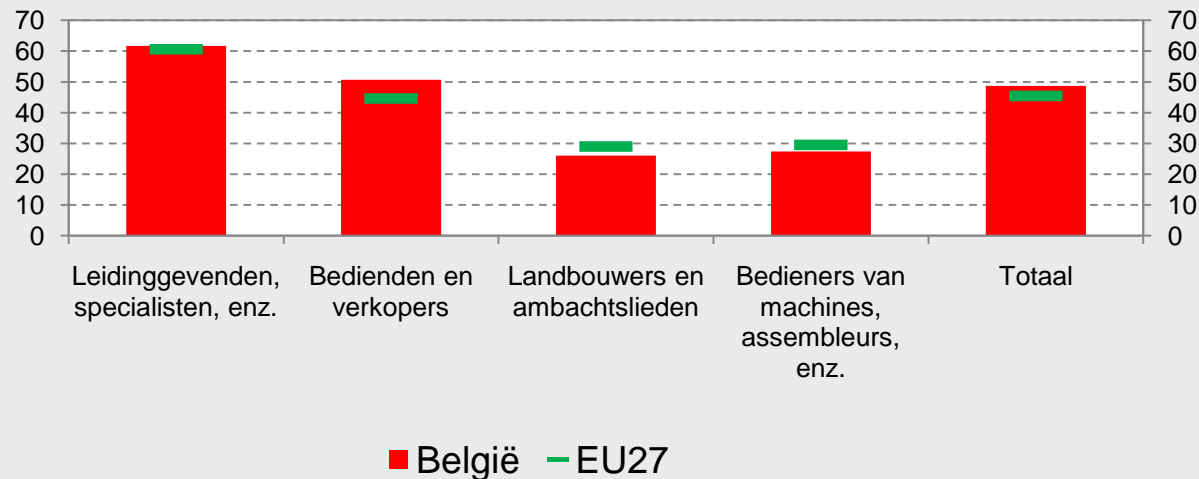

Vaststellingen: opleiding en vaardigheden

- ook de gevraagde vaardigheden zullen veranderen
- groene economie heeft behoefte aan lager- en hooggeschoolde profielen
- maar:
 - nu al tekorten aan bepaalde arbeidskrachten (cf. knelpunctfuncties)
 - vraag naar personen met een technische of wetenschappelijke opleiding
 - groot belang voortgezette opleiding

Deelname aan een formele of informele opleiding volgens beroepsstatuut in België en de EU in 2007

(procenten van het overeenstemmende totaal)

Bron: EC.

Aanbevelingen

- klimaatopwarming en internationale engagementen zijn realiteiten
⇒ aanpassingen zijn noodzakelijk
 - overheid: beter actief sturen dan passief te ondergaan
 - stimuleren van groene activiteiten en gedragspatronen
 - begeleiden van de afbouw van vervuilende activiteiten
 - voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten
 - ondernemingen:
 - voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten
 - groene technologieën ontwikkelen/verwerven
- ⇒ twee types aanbevelingen:
- begeleiding van de overgang naar een groenere economie
 - onderwijs en opleiding

Aanbevelingen: overgang naar een groenere economie begeleiden

- overheden:
 - werkgelegenheidsbeleid:
 - ✓ arbeidsrecht aanpassen
 - ✓ herstructureringen sociaal begeleiden
 - complementair aanbod van kwalificaties door migratie mogelijk maken
 - andere domeinen: eerlijke concurrentie, O&O, ondernemerschap aanmoedigen, enz.
 - waken over de kwaliteit van nieuwe groene banen
- overheidsdiensten voor arbeidsbemiddeling:
 - onderlinge samenwerking versterken (mobiliteit)
 - versterking afstemming van arbeidsaanbod op arbeidsvraag (bemiddeling, opleiding)

Aanbevelingen: onderwijs en opleiding

- "new skills for new jobs"
- maar:
 - weinig echt nieuwe vakgebieden
 - niet noodzakelijk hooggekwalificeerd of afwijkend van de bestaande vakgebieden
- evaluatie te maken van de toekomstige - kwantitatieve en kwalitatieve - behoeften: oprichting van een prospectief observatorium
- basisopleiding: meer technici en ingenieurs nodig
- voortgezette opleiding:
 - bijkomende investeringen nodig
 - eco-opleidingen ontwikkelen en valideren

